

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"ЗАПОВІДНА СПРАВА"**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 24 "Сфера обслуговування"

Спеціальність: 242 "Туризм"

Освітньо-професійна програма: "Туризм"

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 1	Галузь знань <u>24</u> "Сфера обслуговування" (шифр і назва) Спеціальність <u>242 «Туризм»</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u>	<i>Обов'язкова дисципліна</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		3-й	-
		<i>Семестр</i>	
		5-й	-
		<i>Лекції</i>	
		18 год.	- год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		18 год.	- год.
		<i>Лабораторні</i>	
		- год.	- год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		54 год.	- год.
Форма підсумкового контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Метою вивчення дисципліни «Заповідна справа» є формування знань про сучасний стан та регіональні особливості всесвітньої мережі природних резерватів як основи туристсько-рекреаційного використання.

Завдання. Основними завданнями вивчення дисципліни “Заповідна справа ” є ознайомлення з природними й біосферними заповідниками, національними парками та заказниками світу; дати уявлення про об'єкти всесвітньої природної спадщини та водно-болотні угіддя міжнародного значення; проаналізувати стан та перспективи природно-заповідного фонду України; дослідити необхідність збереження у природному стані геосистем, які мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність; проаналізувати значення природоохоронної території як основи туристсько-рекреаційного використання.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей (К):**

а) загальних:

- К03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- К05. Прагнення до збереження навколишнього середовища;
- б) спеціальних/фахових:
- К17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій;
- К29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства;
- К31. Здатність орієнтуватись в організації туристично-рекреаційного простору.

Програмні результати навчання (ПР):

- ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук;
- ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору;
- ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей;
- ПР23. Здійснювати відбір, аналіз, представлення і поширення туристичної інформації.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати сучасний стан всесвітньої мережі природних резерватів, об'єктів всесвітньої природної спадщини та водно-болотних угідь міжнародного значення, виділених з метою збереження природної різноманітності ландшафтів та підтримання загального екологічного балансу; особливості природних резерватів окремих регіонів світу та України;

вміти виявляти та оцінювати специфіку природних, культурних та соціально-економічних особливостей природно-заповідного фонду різних країн та регіонів; характеризувати визначні пам'ятки та туристичну привабливість різних видів охоронюваних природних територій.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Географія всесвітньої мережі природних резерватів, об'єктів природної спадщини та водно-болотних угідь міжнародного значення

Тема 1. Територіальна охорона природи та категорії природно-заповідного фонду України

Історія розвитку поглядів і основні підходи до організації природних резерватів. Роль та значення природно-заповідних територій і об'єктів в житті біосфери та суспільства. Функціональне зонування природно-заповідної території. Принципи створення екологічних мереж. Класифікаційна структура природно-заповідного фонду України та характеристика його категорій. Рекреаційно-туристична діяльність у межах територій та об'єктів ПЗФ.

Тема 2. Міжнародна класифікація природоохоронних територій та міжнародні природоохоронні конвенції й угоди.

Характеристика категорій класифікації природоохоронних територій МСОП та їх відповідники в Україні. Комбінація пріоритетів управління та основних завдань категорій МСОП. Території Всесвітньої природної спадщини. Біосферні резервати. Водно-болотні угіддя міжнародного значення. Основні природоохоронні конвенції та угоди світового, європейського, регіонального і міждержавного рівнів. Смарагдова мережа Європи

Тема 3. Природоохоронні території Північної та Західної Європи

Короткий регіональний огляд Північної та Західної Європи. Класифікаційна структура природоохоронних категорій МСОП регіону. Мережа природоохоронних територій та характеристика найвідоміших природних резерватів регіональних країн-лідерів у сфері туризму (Великобританія, Данія, Ірландія, Швеція, Франція, Німеччина, Австрія, Нідерланди).

Тема 4. Природоохоронні території Центральної, Східної та Південної Європи

Короткий регіональний огляд Центральної, Східної та Південної Європи. Класифікаційна структура природоохоронних категорій МСОП регіону. Мережа природоохоронних територій та характеристика найвідоміших природних резерватів регіональних країн-лідерів у сфері туризму (Іспанія, Італія, Греція, Португалія, Хорватія, Польща, Угорщина).

Тема 5. Характеристика національних парків і заповідників Азії.

Короткий регіональний огляд Азії. Класифікаційна структура природоохоронних категорій МСОП регіону. Мережа природоохоронних територій та характеристика найвідоміших природних резерватів регіональних країн-лідерів у сфері туризму Азії (Китай, Таїланд, Японія, Малайзія, Індія, Корея, В'єтнам, Сінгапур, Індонезія). Найвідоміші національні парки інших країн Азії.

Тема 6. Особливості та визначні пам'ятки природних резерватів Африки

Короткий регіональний огляд Африки. Класифікаційна структура природоохоронних категорій МСОП регіону. Мережа природоохоронних територій та характеристика найвідоміших природних резерватів регіональних країн-лідерів у сфері туризму Африки (Марокко, Єгипет, ПАР, Туніс, Зімбабве). Інші відомі природні резервати країн Африки, які користуються популярністю у туристів.

Тема 7. Національні парки й заповідники Північної Америки

Короткий регіональний огляд Північної Америки. Класифікаційна структура природоохоронних категорій МСОП регіону. Мережа природоохоронних територій та характеристика найвідоміших природних резерватів США, Канади і Мексики. Найбільш популярні у туристів природоохоронні території країн Центральної Америки (Резервати Бар'єрного рифу (Беліз), Біосферний заповідник Ріо-Платано (Гондурас), Національний парк Острів Кокос (Коста-Рика), Національний парк Дарьєн (Панама), Національний парк "Тікаль" (Гватемала), Національний парк "Морн-Труа-Пітон" (Домініка))

Тема 8. Природоохоронні території Південної Америки

Короткий регіональний огляд Південної Америки. Класифікаційна структура природоохоронних категорій МСОП регіону. Мережа природоохоронних територій та характеристика найвідоміших природних резерватів регіональних країн-лідерів у сфері туризму Південної Америки (Аргентина, Бразилія, Чилі, Перу, Колумбія). Найвідоміші національні парки інших країн Південної Америки

Тема 9. Особливості природних резерватів Австралії й Океанії

Короткий регіональний огляд Австралії й Океанії. Класифікаційна структура природоохоронних категорій МСОП регіону. Мережа природоохоронних територій та характеристика найвідоміших природних резерватів Австралії та Нової Зеландії. Найвідоміші національні парки інших країн Океанії

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Географія всесвітньої мережі природних резерватів, об'єктів природної спадщини та водно-болотних угідь міжнародного значення.										
Тема 1. Територіальна охорона природи та категорії природно-заповідного фонду України	10	2	2		6					
Тема 2. класифікація природоохоронних територій та міжнародні природоохоронні конвенції й угоди	10	2	2		6					
Тема 3. Природоохоронні території Північної та Західної Європи	10	2	2		6					
Тема 4. Природоохоронні території Центральної, Східної та Південної Європи	10	2	2		6					
Тема 5. Характеристика національних парків і заповідників Азії	10	2	2		6					
Тема 6. Особливості та визначні пам'ятки природних резерватів Африки	10	2	2		6					
Тема 7. Національні парки й заповідники Північної Америки	10	2	2		6					
Тема 8. Природоохоронні території Південної Америки	10	2	2		6					
Тема 9. Особливості природних резерватів Австралії й Океанії	10	2	2		6					
Разом за змістовим модулем 1	90	18	18		54					
Усього годин	90	18	18		54					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Категорії природно-заповідного фонду України</p> <p>1. Історія заповідної справи в Україні; 2. Біосферний заповідник (мета, завдання, характеристика існуючих в Україні); 3. Національний природний парк (мета, завдання, характеристика 6-8 існуючих в Україні); 4. Пам'ятка природи (мета, завдання, характеристика 6-8 існуючих в Україні); 5. Природний заповідник (мета, завдання, характеристика 6-8 існуючих в Україні); 6. Заказники і їх типологія (мета, завдання, характеристика 6-8 існуючих в Україні); 7. Регіональні ландшафтні парки (мета, завдання, характеристика 6-8 існуючих в Україні.) 8. Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва і заповідні урочища (мета, завдання, характеристика 6-8 існуючих в Україні). 9. Функціональне зонування національних і регіональних ландшафтних парків, біосферних заповідників, ботанічних парків та ін. категорій. 10. Екологічні мережі</p>	2
2	<p>Міжнародні природоохоронні конвенції та туристична діяльність у межах об'єктів ПЗФ</p> <p>1. Рекреаційно-туристична діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду. 2. Червоні книги в системі збереження біоландшафтного різноманіття (Червона книга України, Зелена книга України). 3. Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення (Рамсарська конвенція). 4. Конвенція про біологічне різноманіття. 5. Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (м. Бонн, 1979 р.). 6. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини та критерії виділення об'єктів природної спадщини. 7. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція). 8. Всеєвропейська стратегія збереження біологічного та ландшафтного різноманіття (м. Софія, 1995 р.). 9. Наукові дослідження територій та об'єктів природно-заповідного фонду. (Літопис природи). 10. Севільська стратегія для біосферних резерватів</p>	2
3	<p>Національні парки Північної та Західної Європи</p> <p>1. Національні парки Швеції. 2. Національні парки Данії. 3. Національні парки Норвегії. 4. Національні парки Великої Британії. 5. Національні парки Ірландії. 6. Національні парки Фінляндії. 7. Національні парки Австрії. 8. Національні парки Бельгії та Швейцарії. 9. Національні парки Франції. 10. Національні парки Німеччини. 11. Національні парки Нідерландів. 12. Національні парки Естонії, Латвії та Литви</p>	2
4	<p>Національні парки Центральної, Східної та Південної Європи</p> <p>1. Національні парки Сербії та Хорватії. 2. Національні парки Чехії та Словаччини. 3. Національні парки Словенії, Боснії і Герцеговини та Північної Македонії. 4. Національні парки Молдови та Румунії. 5. Національні парки Грузії, Азербайджану та Вірменії. 6. Національні парки європейської частини Росії та Білорусі. 7. Національні парки Греції. 8. Національні парки Італії. 9. Національні парки Іспанії. 10. Національні парки Болгарії. 11. Національні парки Албанії та Чорногорії</p>	2
5	<p>Національні парки Азії</p> <p>1. Національні парки Китаю. 2. Національні парки Індії. 3. Національні парки Японії та Кореї. 4. Туреччини. 5. Національні парки Індонезії та</p>	2

	Малайзії. 6. Національні парки Філіппін та Камбоджі. 7. Національні парки Таїланду. 8. Національні парки В'єтнаму та М'янми. 9. Національні парки Іраку та Сирії. 10. Національні парки Пакистану та Бангладеш. 11. Національні парки азійської частини Росії, Казахстану та Киргизстану. 12. Національні парки Таджикистану, Туркменістану, Узбекистану. 13. Національні парки Непалу, Бутану, Шрі-Ланки. 14. Національні Ізраїлю та Йорданії. 15. Національні парки Оману, Ірану та Лівану,	
6	Національні парки Африки 1. Національні парки Кенії і Малаві. 2. Національні парки Танзанії і ЦАР. 3. Національні парки Південно-Африканської Республіки і Намібії. 4. Національні парки Камеруну і Кот-д'Івуару. 5. Національні парки Уганди і Конго. 6. Національні парки Анголи та Ефіопії. 7. Національні парки Марокко, Алжиру і Тунісу. 8. Національні парки Ботсвани і Зімбабве. 9. Національні парки Мадагаскару і Сейшельських островів. 10. Національні парки Мавританії, Сенегалу і Нігеру.	2
7	Національні парки Північної Америки 1. Національні парки «Клуоні, Врангеля-св. Іллі, Глейшер-Бей, Татшеншіні-Алсек» (Канада - США); Наханні (Канада); Вуд-Баффало (Канада); 2. Національні парки Канадських Скелястих гір (Банф, Джаспер; Його; Кутені; Пасифік-Рім; Гора Ревельсток). 3. Національні парки провінції Онтаріо в Канаді (Острови Святого Лаврентія; Півострів Брюс; Острови Джорджіан-Бей; Пойнт-Пілі; Пукасква). 4. Національні парки Вотертон-Лейкс / Глейшер (Канада, США); Олімпік (США); Еверглейдс (США); 5. Національні парки Єллоустоунський національний парк (США); Мігуаша (Канада); Райдінг-Маунтен (Канада); 6. Національні парки Редвуд (США); Йосеміті (США); Мамонтова печера (США); Секвоя (США); 7. Національні парки Акадія (США); Бедлендс (США); Каньйон Брайс (США); Долина Смерті(США). 8. Національні парки Грейт-Смокі-Маунтінс (США); Гранд-Каньйон (США); Карлсбадські печери (США); Шенандоа (США); 9. Національні парки Острови та природоохоронні території Каліфорнійської затоки (Мексика); Резерват китів Ель-Віскаіно (Мексика); Острів Ісабелла (Мексика); 10. Національні парки Сіан-Каан (Мексика); Біосферний заповідник метеликів-монархів (Мексика); Біосферний заповідник Ель Пінакате і Гран Десіерто де Алтар (Мексика); 11. Національні парки Куби та Домініки (Олександра Гумбольдта; Десембарко-дель-Гранма; Морн-Труа-Пітон та ін.). 12. Національні парки Коста Ріки та Панами (Гуанакасте; Таламанка-Рейндж / Ла-Амістад; Дарьєн; Острів Койба; Острів Кокос). 13. Національні парки Белізу та Гондурасу (Бар'єрний риф Белізу; Ріо-Платан; Жанетт-Кауас; Ла-Тигра та ін.). 14. Національні парки Гватемали (Тікаль; Сіпакате-Наранхо; Волькан-де-Пакая та ін.). 15. Національні парки Сальвадору та Гаїті (Ель-Бокерон; Лос-Вулканес; Монтекрісто; Ель Імпозибль; Пік Макайя; Ла Візіт та ін.)	2
8	Національні парки Південної Америки 1. Національні парки Колумбії. 2. Національні парки Венесуели; 3. Національні парки Бразилії. 4. Національні парки Аргентини. 5. Національні парки Еквадору. 6. Національні парки Перу. 7. Національні парки Чилі. 8. Національні парки Суринаму, Гаяни і Французької Гвіани. 9. Національні парки Болівії. 10. Національні парки Уругваю і Парагваю	2

9	Національні парки Австралії й Океанії 1. Природні резервати Австралії "Великий Бар'єрний риф", "Какаду", "Шарк-Бей". 2. Природні резервати Австралії "Вологі ліси східного узбережжя", "Блу-Маунтінс", "Пурнулулу". 3. Природні резервати Австралії "Улуру-Ката Тьюта", "Берег Нінгалу", "Уїлландро". 4. Природні резервати "Берег Нінгалу" (Австралія); "Західна Тасманія" (Австралія); "Ті-Вахіпоунаму - південний захід острова Південний" (Нова Зеландія); "Тонгаріро" (Нова Зеландія); 5. Національні парки "Гавайські вулкани" (США); "Папаханаумокуакеа" (США), "Заповідна територія островів Фенікса" (Кірібаті). 6. Природні резервати "Східна частина острова Реннелл" (Соломонові Острови), Лагуни Нової Каледонії (Франція); "Південна лагуна скелястих островів (Палау). 7. Природні резервати "Острів Маккуорі" (Австралія); "Острів Фрейзер" (Австралія); "Острів Лорд-Хау" (Австралія); "Острів Хендерсон" (Великобританія).	2
	Разом	18

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кіл. годин
1.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Концепція національних парків. Типологія ПНП за ступенем рекреаційного навантаження. Характеристика регіональних ландшафтних парків як місць масового короткотривалого відпочинку та оздоровлення населення. Завдання державних природних заповідників. Місце і роль заповідників в перспективній національній екологічній мережі.	6
2.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Відповідальність за порушення законодавства про природно-заповідний фонд (адміністративна, цивільна (майнова) та кримінальна відповідальності). Території та об'єкти ПЗФ як складова природних туристсько-рекреаційних ресурсів. Транслатеральні природоохоронні території світу	6
3.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Природні резервати Європи площею понад 100 тис. га: Німеччина (Нордфрізішерс), Швеція (Віндельфьємен), Італія (Стельвіо), Норвегія (Бьоргефьель), Фінляндія (Лемнейокі), Франція (Севенни, Екреї), Вірменія (Севан), Данія (Гренландський)	6
4.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Особливості міждержавних природоохоронних територій України: "Прип'ять-Стохід", "Західне Полісся", "Розточчя", "Східні Карпати", "Дунайські плавні", "Брянські і Старогутські ліси".	6
5.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Природні резервати Азії площею понад 100 тис. га.: Індія (Канха, Гірський ліс), Індонезія (Гунур-Льосер), Йорданія (Азрак), Іран (Кевір), Тайланд (Кхауяй, Тхунгьяйнаресуан, Японія (Нікко, Фудзі-Хаколе-Ідзу), Китай Улун, Чайнгдай), Іран (Туран), Нова Гвінея (Лоренц), Камбоджа (Кулен-Прамтен)	6

6.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Природні резервати Африки площею понад 100 тис. га.: Замбія (Північна Луангва, Південна Луангва, Камерун (Бубанджіда), Кенія (Цаво), Мавританія (Бан-д'Арген), Малаві (Кусунгу), Малі (Буклю-дю-Боуле), Намібія (Етоша), Руанда (Катера), Сенегал (Ніколо-Кобо), Танзанія (Серенгеті), Уганда (Кабарега), ПАР (Крюгер), Конго (Леніні), Мадагаскар (Цінжі-дубемараха), Нігерія (Янкарі), Чад (Уаді-Рімс-Уаді-Ашім);	6
7.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Природні резервати Північної Америки (площею понад 100 тис. га.): Канада (Вуд-Буффало, Гра-Монр, Джаспер), США (Берінгія, Гавайський, Гранд-Каньйон, Йеллоустонський, Йосемітський, Кінгс-Каньйон, Олімпік, Рокі-Маунтін, Секвойя), Мексика (Лакандонья, Малімі);	6
8.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Природні резервати Південної Америки (площею понад 100 тис. га.): Аргентина (Лос-Гласьєрас), Венесуела (Копойма), Колумбія (Сьєрра-дела Макарена), Перу (Уаскараї, Паракас), Болівія (Улья-Улья)	
9.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Природні резервати Австралії (площею понад 100 тис. га.) та Океанії: Австралія (Комбаррі, Рудолл-Рівер, Велика пустеля Вікторія), Нова Зеландія (Фьордленд), о-ва Лорд Хау, о. Фрейзер, о-ва Херд і Макдональд, о. Маккуарі, о. Хендерсон	6
	Разом	54

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням методів пояснювально-ілюстративного (мультимедійні презентації) викладання, обговорення проблемних ситуацій та диспуту; семінарські заняття з наочними демонстраціями; виконання індивідуальних завдань.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточне контрольне опитування, оцінювання семінарських доповідей та виконання індивідуальних завдань; підсумковий контроль - іспит. В обов'язковому порядку здійснюється облік відвідування студентами усіх видів занять.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті

	використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

1. Історія і філософія створення природоохоронних територій
2. Сучасний стан світової системи наземних та морських природоохоронних об'єктів
3. Поняття екологічної мережі та її складові
4. Стан національних природних парків України. Коротка характеристика НПП, створених за період незалежності України.
5. Характеристика біосферних заповідників і транслатеральних природоохоронних територій України.
6. Стан природних заповідників України. Коротка характеристика природних заповідників, створених за період незалежності України.
7. Заказники і їх типологія
8. Регіональні ландшафтні парки - мета і завдання
9. Пам'ятка природи і заповідне урочище - мета і завдання
10. Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, ботанічні сади, дендрологічні та зоологічні парки
11. Функціональне зонування національних і регіональних ландшафтних парків, біосферних заповідників, ботанічних парків
12. Екологічний туризм на територіях природно-заповідного фонду України
13. Міжнародна класифікація природоохоронних територій МСОП та відповідники її категорій в ПЗФ України
14. Категорії класифікації МСОП «Природний резерват суворої охорони» та «Територія для збереження дикої природи»
15. Категорії класифікації МСОП «Національний парк» та «Пам'ятка природи чи природний об'єкт»
16. Категорії класифікації МСОП «Територія для збереження природних середовищ і видів», «Наземний чи водний охоронний ландшафт» та «Охоронна зона зі сталим використанням відновних природних ресурсів»
17. Додаткові міжнародні природоохоронні категорії «Територія багатопільового використання», «Антропологічний резерват», «Об'єкт Світової природної спадщини», «Біосферний резерват»
18. Водно-болотні угіддя міжнародного значення
19. Основні міжнародні природоохоронні конвенції та угоди
20. Смарагдова мережа Європи
21. Характеристика національних парків та заповідників Північної Європи (*Норвегія, Швеція, Фінляндія, Ісландія, Великобританія*)
22. Характеристика національних парків та заповідників Центральної Європи (*Франція, Німеччина, Бельгія, Нідерланди, Швейцарія*)
23. Характеристика національних парків та заповідників Південної Європи (*Іспанія, Італія, Греція*)
24. Характеристика національних парків та заповідників Східної Європи (*Польща, Хорватія, Чехія, Болгарія*)
25. Стан охоронюваних територій Росії (*державні природні й біосферні заповідники, національні парки, державні заказники й інші резервати*).
26. Характеристика національних парків та заповідників Західної Азії (*Туреччина, Йорданія, Ізраїль, Оман*)
27. Характеристика національних парків та заповідників Південної й Центральної Азії (*Індія, Бангладеш, Китай, Непал*)
28. Характеристика національних парків та заповідників Східної Азії (*Японія, Корея*).
29. Характеристика національних парків та заповідників Південно-Східної Азії (*Індонезія, Малайзія, Таїланд, Камбоджа, В'єтнам, Філіппіни*).

30. Характеристика національних парків та заповідників Північної Африки (*Марокко, Туніс, Нігер*).
31. Характеристика національних парків та заповідників Східної Африки (*Ефіопія, Кенія, Танзанія*)
32. Характеристика національних парків та заповідників Західної Африки (*Мавританія, Сенегал, Камерун, Кот д'Івуар,)*
33. Характеристика національних парків та заповідників Центральної Африки (*Центрально-Африканська Республіка, Уганда, Конго, Малаві*)
34. Національні парки й заповідники Південної Африки (*Зімбабве, Намібія, Ботсвана, ПАР*).
35. Характеристика національних парків та заповідників Мадагаскару й Сейшельських островів.
36. Характеристика національних парків та заповідників Північної Америки (*Канада й США*).
37. Характеристика національних парків та заповідників Центральної Америки (*Мексика, Гватемала, Беліз, Гондурас, Коста-Ріка, Панама*)
38. Характеристика національних парків та заповідників островів Карибського басейну (*о. Ямайка, о. Пуерто-Ріко, о. Домініка, о. Куба*).
39. Характеристика національних парків та заповідників північної частини Південної Америки (*Венесуела, Сурінам, Колумбія*)
40. Характеристика національних парків та заповідників Амазонії (*Бразилія, Болівія*)
41. Характеристика національних парків та заповідників Анд і південної частини Південної Америки (*Еквадор, Перу, Аргентина*).
42. Характеристика національних парків та заповідників Австралії й Тасманії.
43. Характеристика національних парків та заповідників островів Океанії

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль									Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Змістовий модуль №1										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	20	100
10	10	10	10	8	8	8	8	8		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни; опорні конспекти лекцій; підручники і навчальні посібники; контрольні та тестові завдання; питання до поточного і підсумкового контролю знань; ілюстративні матеріали (карти, схеми, рисунки).

15. Рекомендована література

Основна

1. Грищенко Ю.М. Основи заповідної справи: Навч. посібник. Рівне: РДТУ, 2000. 239 с.
2. Давиденко В.М. Заповідна справа: Навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во МФ НаУКМА, 2001. 140 с.
3. Заповідна справа в Україні: Навчальний посібник. / За ред. М.Д. Гродзинського, М.П. Стеценка. К.: 2003. - 306 с.
4. Ковальчук А.А. Заповідна справа: науково-довідкове видання. Ужгород: “Ліра”, 2002. 328 с.
5. Міждержавні природно-заповідні території / Під ред. Т.Л. Андрієнко. Київ: Міжвідомча комплексна лабораторія наукових основ заповідної справи НАН України та Мінекобезпеки України, 1998. 132 с.
6. Попович С.Ю. Природно-заповідна справа. Навчальний посібн. К.: Арістей, 2007. 480 с
7. Природно-заповідний фонд України: території та об’єкти загальнодержавного значення. К.: ТОВ “Центр екологічної освіти та інформації”, 2009. 332 с
8. Сич В. А., Яворська В. В., Коломієць К. В. Основи екологічного туризму: навч. посіб. 2-е видання, доповнене. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2018. 240 с.
9. Солодкий В.Д. та ін. Заповідна справа: Підручник. Чернівці: Буковина, 2005. 288 с.
10. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л.Л. та ін. Заповідна справа: Навч. посібник. Харків: НТУ “ХПІ”, 2002. 240 с.
11. Топчієв О. Г., Яворська В. В., Сич В. А., Коломієць К. В. Рекреаційно-туристичний потенціал: напрями систематики і кваліметричної оцінки. Навчальний посібник – Одеса : Бондаренко М.О., 2022. – 280 с.
12. Фурдичко О.І., Сівак В.К., Солодкий В.Д. Заповідна справа в Україні: Підручник. Чернівці: Зелена Буковина, 2005. 336 с.

Додаткова

1. Андрієнко Т.Л. та ін. Система категорій природно-заповідного фонду України та питання її оптимізації (під ред. д.б.н. проф. Т.Л. Андрієнко). К.: Фітосоціоцентр, 2001. 60 с.
2. Всеєвропейська стратегія збереження біологічного та ландшафтного різноманіття (переклад українською мовою). Київ: Авалон, 1998. 52 с.
3. Гамор Ф. Всесвітнє визнання букових пралісів Карпат: історія та менеджмент. Карпат. біосфер. заповідник. Львів: Тиса, 2017. 247 с.
4. Горб К.М. Теорія та практика організації території особливої охорони: Навчальний посібник. Дніпропетровськ: ДДУ, 1998. 56 с.
5. Закон України “Про екологічну мережу” // Відомості Верховної Ради. 2004, №45.
6. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища” // Відомості Верховної Ради. 2004, №3.
7. Закон України “Про природно-заповідний фонд України” // Відомості Верховної Ради. 1992, №34.
8. Коломієць К. В., Яворська В. В., Сич В. А. Територіальна організація туристично-рекреаційної діяльності Українського Причорномор'я: Монографія. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2018. 290 с.
9. Красеха Є. Н., Сич В. А. Основні пріоритети використання і збереження степових екосистем Українського Причорномор'я // Причорноморський екологічний бюлетень. 2008. №1(27). С. 74-83.
10. Південно-Бузький меридіональний екологічний коридор: стислий огляд біорізноманіття та найцінніші території / [В. Костюшин та ін.]. Чорном. програма Ветландс Інтернешнл. Київ,

11. Програма Літопису природи для заповідників та національних природних парків. / За ред. Т.Л. Андрієнко. К.: Академперіодика, 2002. 103 с.
12. Розбудова екомережі України / Під наук. ред. Ю.Р. Шеляг-Сосонко. К.: Програма розвитку ООН (UNDP), 1999. 127 с.
13. Сич В. А. Екотуризм в межах священних природних місць // Географія та туризм. 2019. № 50. С. 168-177
14. Сич В. А. Концептуальні основи розвитку екологічного туризму // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Географія, 2019. № 1 (Вип. 46). С. 173-182
15. Сич В. А., Коломієць К. В. Екотуристичний маршрут "Заповідне узбережжя Одещини" // Географія та туризм. 2014 р. Вип. 28. С. 147-153
16. Сич В. А., Яворська В. В., Коломієць К. В. Особливості формування екомережі регіону Українського Причорномор'я // Вісник Одеського національного університету. Серія Географічні та геологічні науки. 2015. Том 20. Вип. 4. С. 129-143.
17. Стойко С.М., Гадач Е., Шимон Т., Михалик С. Заповідні екосистеми Карпат. Львів, Світ, 1991. 248 с.
18. Стойко С.М., Мілкіна Л.І., Тасенкевич Л.О. та ін. Природа Карпатського національного парку. К., Наукова думка, 1993. 214 с.
19. Топчієв О. Г., Коломієць К. В., Сич В. А., Яворська В. В. Структурування рекреаційно-туристичного потенціалу на засадах географічного середовища: Монографія. Кам'янець-Подільський: Видавець Панькова А. С., 2020. 332 с.
20. Фіторізноманіття національних природних парків України / під заг. ред. Т.Л. Андрієнко та В.А. Онищенко. К.: Науковий світ, 2003. 143 с.
21. Яворська В.В., Сич В.А., Коломієць К. В. Перспективи розвитку екотуризму на природоохоронних територіях Одеського регіону // Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України» (Кропивницький, 4-5 квітня 2019 р.). Збірник наукових праць. - Кропивницький: ЛА НАУ, 2019. - С. 319-330
22. Riley W., Riley L. Nature's Strongholds. The World's Great Wildlife Reserves. Princeton University Press, 2005. 457 p.

Електронні інформаційні ресурси

1. Бібліотека Одеського національного університету імені Іллі Мечникова - <http://lib.onu.edu.ua>
2. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини ЮНЕСКО: міжнар. док. від 16.11.1972. Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_089.
3. Міжнародна класифікація природоохоронних територій МСОП (IUCN Protected Area Categories System) - <https://www.iucn.org/theme/protected-areas/about/protected-area-categories>
4. Одеська національна наукова бібліотека - odnb.odessa.ua)
5. Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. С. Грушевського - <http://biblioteka.od.ua>
6. Світова база природоохоронних територій (World Database on Protected Areas) - <https://www.protectedplanet.net/>
7. Світова природна спадщина ЮНЕСКО - <http://whc.unesco.org/en/list/?search=&type=natural&order=country>
8. Території та об'єкти ПЗФ України. - <http://pzf.menr.gov.ua/%D0%BF%D0%B7%D1%84-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97-%D1%82%D0%B0-%D0%BE%D0%B1%E2%80%99%D1%94%D0%BA%D1%82%D0%B8-%D0%BF%D0%B7%D1%84-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.html>